بررسی سطح آگاهی آرایشگران در زمینه راههای انتقال بیماری هپاتیت ب و ایدز

سید منصور کشفی[1]، علی خانی جیحونی[2*]، فاطمه محمد خواه[3]، اکبر بابایی حیدرآبادی[4]، مجید زینلی[5]

1)گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شیراز

2)گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی فسا

3) گروه آموزش بهداشت، دانشکده بهداشت، دانشگاه تربیت مدرس تهران

4)کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران

5) سازمان انتقال خون، ایلام

تاریخ پذیرش: **تاریخ دریافت:**

چکیده

مقدمه: بیماری ایدز و هپاتیت ب در حال حاضر یک مشکل جهانی است که آثار مخرب آن امید به زندگی را در میلیونها انسان به شدت کاهش داده است. اگر چه برخی از کشورهای توسعه یافته در مهار اپیدمی، موفقیتهای چشمگیری داشته‌اند، اما در کشورهای در حال توسعه، گسترش اپیدمی همچنان ادامه دارد. بدون شک، یکی از علل شیوع و بروز این دو بیماری، فقدان آگاهی لازم برای پیشگیری و مقابله در بین افراد مختلف جامعه، خصوصاً افرادی که مستقیماً در معرض خطر بیماری هستند می‌باشد. پژوهش حاضر با هدف بررسی سطح آگاهی آرایشگران شهرستان مرودشت در زمینه راههای انتقال و پیشگیری بیماری ایدز و هپاتیت ب، انجام شد.

مواد و روش ها: پژوهش حاضر یک مطالعه مقطعی است. جامعه پژوهش 180 آرایشگر (110 نفر مرد و 70 نفر زن) شهرستان مرودشت بودند. ابزار گردآوری اطلاعات شامل دو بخش اطلاعات دموگرافیک و سؤالات مربوط به آگاهی در خصوص بیماری ایدز و هپاتیت بوده که پس از جمع آوری داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS و آزمونهای آماری ضریب همبستگی و آنالیز واریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

یافته‌های پژوهش: میانگین سنی افراد مورد بررسی 29 سال بود. این پژوهش مشخص نمود که داشتن سابقه شرکت در کلاس آموزشی و سن واحدهای پژوهش با آگاهی آنان در خصوص این دو بیماری رابطه معنی داری نشان نمی‌دهد. اما سطح تحصیلات، رابطه معنی داری را با آگاهی در خصوص بیماری ایدز نشان داد هر چند که در مورد بیماری هپاتیت این رابطه، معنی دار نبود. 76 درصد از واحدهای مورد پژوهش، آگاهی خوبی نسبت به بیماری ایدز داشتند و 58 درصد از افراد نیز از آگاهی خوبی نسبت به بیماری هپاتیت (ب) برخودار بودند.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج بدست آمده، سطح آگاهی جامعه مورد پژوهش در مورد راههای پیشگیری و انتقال بیماری‌های ایدز و هپاتیت ب، پایین است. بنابراین، لازم است که کارکنان بهداشتی به مسئله آموزش توجه بیشتری را مبذول دارند و حتی المقدور، خطرات احتمالی و راههای پیشگیری از این دو بیماری مهم را به افراد مختلف جامعه و خصوصاً افرادی که بیشتر در معرض خطر شیوع بیماری هستند، آموزش دهند.

واژه های کلیدی: بیماری ایدز، هپاتیت ب، آگاهی ، آموزش بهداشت

***نویسنده مسئول:** گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی فسا

Email: khani_1512@yahoo.com

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

مقدمه

کنترل بیماری ایدز و هپاتیت B مستلزم پیشگیری، آموزش بهداشت و بالا بردن سطح آگاهی-های جامعه است (1). بر اساس آخرین آمار ارائه شده تا پایان نیمه اول سال 1388، کل موارد مبتلا به ایدز در کشور ما، 20130 مورد گزارش شده است (2). هپاتیت ب بیش از 2 میلیاد نفر از مردم جهان را مبتلا کرده و هم اکنون حدود 350 میلیون نفر ناقل مزمن این بیماری در جهان زندگی می‌کنند. 25 تا 30 درصد این افراد به علت بیماری کبدی زودتر از معمول فوت می‌کنند (3).

بیماری هپاتیت مزمن ویروسی در حال حاضر، یکی از مهمترین مشکلات بهداشتی جهان را شامل می‌شود. به طوریکه 5 درصد افراد جهان به خصوص در نواحی آندمیک نظیر آسیا و آفریقا به آن مبتلا هستند (4) این بیماری بعد از سل و مالاریا شایع‌ترین بیماری مسری و عفونی است که سالانه حدود 50 میلیون نفر به تعداد افراد آلوده در دنیا اضافه می‌شوند (5) رقم مبتلایان در ایران حدود 3 درصد کل جمعیت است (4) هپاتیت ویروسی در امریکا علت 25 درصد موارد هپاتیت مزمن است. در حالی که در ایران 70 تا 80 درصد هپاتیت‌های مزمن توسط ویروس هپاتیت (ب) ایجاد می‌شود. به همین دلیل هپاتیت (ب) به تنهایی، مهمترین عامل بیماری کبد و اصلی ترین علت مرگ و میر بالغین ناشی از بیماری هپاتیت در ایران است (4). در واقع ویروس هپاتیت (ب)، شایعترین علت هپاتیت حاد و مزمن بالغین و شایعترین علت سیروز کبدی و هپاتوسلولار کارسینومای کبدی در ایران محسوب می‌شود (6). 37% داوطلبان اهدا خون در کشور ما آنتی بادی هپاتیت (ب) در خون خود را داشته-اند و 25% آنها ناقل آنتی ژن باقی مانده‌اند (7). روند رو به گسترش موارد ابتلا و آمار، بیانگر این نکته است که ایدز و هپاتیت (ب) ممکن است در آینده به یک مشکل حاد تبدیل شود و بایستی این دو بیماری تحت کنترل قرار گیرند.

همواره علل متعددی برای افزایش عفونت مطرح بوده است از جمله انتقال بیماری از راههای مختلف و متنوع، عدم دسترسی به یک روش‌درمانی مؤثر، افزایش رفتارهای پرخطر و .... از میان این علل متعدد، نقش عامل اطلاعات و دانش درباره جوانب مختلف ایدز و هپاتیت، در جوامع مختلف، مورد تأکید قرار گرفته است. افزایش سطح آگاهی و ارتقای نگرش جامعه با تأکید بر گروههای پرخطر در این خصوص، به عنوان یکی از ارکان سیاست و راهبردهای طراحی شده با هدف پیشگیری از ابتلا به این بیماری‌ها از سوی سازمان جهانی بهداشت و نیز سازمانها و نهادهای مسئول حفظ سلامت در کشورهای مختلف مطرح بوده است. در واقع تأثیر آگاهی و اطلاعات مردم نسبت به هپاتیت (ب) و ایدز، نقش حیاتی در پیشگیری از آن را دارد (8). نظر به اهمیت کنترل بیماری ایدز و هپاتیت در مشاغل مخاطره آمیزی همچون آرایشگری و با توجه به تماس مستقیم آرایشگران با گروههای مختلف جامعه، مطالعه حاضر به بررسی میزان آگاهی سطح آرایشگران شهرستان مرودشت در زمینه راههای انتقال و پیشگیری این دو بیماری می‌پردازد.

مواد و روش ها

در طی این مطالعه مقطعی، تعداد 180 نفر از آرایشگران شهرستان مرودشت (110 مرد و 70 نفر زن) شرکت داشتند. از طریق هماهنگی دانشگاه علوم پزشکی شیراز با مرکز بهداشت شهرستان مرودشت کلیه آرایشگران در طرح شرکت کردند ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه‌ای مشتمل بر مشخصات دموگرافیک (7 سؤال)، سؤالات آگاهی در مورد بیماری ایدز و راههای انتقال و پیشگیری از ایدز (15 سئوال) و میزان آگاهی افراد در ارتباط با راههای انتقال و پیشگیری از هپاتیت ب (15 سؤال) بود. معیار سنجش سطح آگاهی، تعداد پاسخ‌های صحیح بود و مجموع امتیازات بدست آمده بطور قراردادی در سه گروه مطلوب (نمره 15-10)، متوسط (نمره 9-5) و ضعیف (نمره کمتر از 4) تقسیم می‌شوند. برای تعیین اعتبار محتوای پرسشنامه طرح، با متخصص عفونی مشاوره به عمل آمد و نیز جهت پایایی پرسشنامه، قبل از اجرای مطالعه، پرسشنامه توسط 20 آرایشگر تکمیل گردید و اصلاحات نهایی بر روی پرسشنامه به عمل آمد. پس از جمع آوری داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و از آزمونهای

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

ضریب همبستگی و آنالیز واریانس استفاده شد. اخلاق پژوهشی در این مطالعه از طریق گرفتن رضایت نامه از واحدهای مورد پژوهش و همچنین محرمانه نگهداشتن اطلاعات پاسخگویان صورت گرفت.

یافته‌های پژوهش

نتایج بدست آمده و از این پژوهش نشان داد که میانگین سنی افراد مورد بررسی 29 سال بود. 25 درصد از واحدهای مورد پژوهش سابقه شرکت در کلاس آموزشی در خصوص بیماری ایدز و هپاتیت داشتند. اما 75 درصد از واحدهای مورد پژوهش سابقه شرکت در چنین کلاس‌هایی نداشتند که رابطه معنی داری با سطح آگاهی در مورد این دو بیماری نداشت. آزمون ضریب همبستگی نشان داد که بین سن و آگاهی واحدهای مورد پژوهش، رابطه معنی داری وجود ندارد. همچنین بر اساس یافته‌های پژوهش، 55 درصد از افراد مورد مطالعه، دارای تحصیلات دیپلم و بالاتر، 40 درصد دارای تحصیلات راهنمایی و 5 درصد بیسواد بودند.

آزمون آنالیز واریانس رابطه معنی داری را بین سطح تحصیلات با آگاهی نشان داد (P<0/001) (جدول 1). اما در مورد بیماری هپاتیت (ب)، سطح تحصیلات با آگاهی، رابطه معنی داری را نشان نداد. یافته‌ها مشخص نمود که 76% از واحدهای پژوهشی نسبت به بیماری ایدز، دارای آگاهی خوب و 20درصد دارای آگاهی متوسط بودند. اما نسبت به بیماری هپاتیت (ب) تنها 58 درصد دارای آگاهی خوب بودند و 32% از افراد، آگاهی ضعیفی داشتند (جداول 2 و 3).

جدول شماره 1: بررسی توزیع فراوانی واحدهای مورد پژوهش بر حسب مشخصات دموگرافیک

متغیر		تعداد	درصد
جنس	مرد	70	38/88
	زن	110	61/11
تحصیلات	بیسواد	9	5
	راهنمایی	72	40
	دیپلم و بالاتر	99	55
سابقه شرکت در کلاس آموزشی	بلی	45	25
	خیر	135	75
وضعیت تأهل	مجرد	72	40
	متأهل	108	60

جدول شماره 2: بررسی سطح نمره آگاهی واحدهای پژوهشی در خصوص بیماری ایدز

گروه / امتیاز	تعداد	درصد
(0-4) ضعیف	9	5
(5-9) متوسط	36	20
(10-15) مطلوب	135	75
جمع	180	100

جدول شماره 3: بررسی سطح نمره آگاهی واحدهای پژوهشی در خصوص بیماری هپاتیت ب

گروه / امتیاز	تعداد	درصد
(0-4) ضعیف	18	10
(5-9) متوسط	57	31/66
(10-15) مطلوب	105	58/34
جمع	180	100

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

بحث و نتیجه گیری

برای اینکه مردم آماده شناخت و به کارگیری شیوه-های درست زندگی درجهت حفظ سلامت و اجتناب از بیماری باشند، نیاز به جهت دادن رفتار آنها می‌باشد. علم و هنر آموزش مناسب برای تأمین رفتار بهداشتی و جلب مردم به یک فرآیند یادگیری برای ایجاد رفتار مطلوب به منظور حفظ سلامت نیاز به آموزش مداوم بهداشتی است که با هدف تغییر رفتار غیربهداشتی به رفتار بهداشتی وارد عمل می‌شود (9).

یافته‌های این پژوهش نشان داد که بین متغیرهای دموگرافیکی سن با آگاهی واحدهای مورد پژوهش، رابطه معنی داری وجود ندارد. در بررسی مؤمنی و همکاران، که بر روی دانش آموزان مقطع پیش دانشگاهی شهر یاسوج صورت گرفت، بین سن نمونه‌ها با آگاهی و نگرش دانش آموزان ارتباط معنی داری ملاحظه نگردید (10). اما بررسی سیام در زنان متأهل رشت نشان داد که بین سن نمونه‌ها و آگاهی آنها در مورد ایدز رابطه معنی داری وجود دارد (11).

در پژوهش حاضر، بین آگاهی و سطح سواد ارتباط معنی داری وجود داشت یعنی افراد دارای سطح تحصیلات بالاتر، آگاهی بهتری داشتند. در پژوهشی که آقای صالح در دانشجویان دانشگاه بنین انجام داد رابطه معنی داری بین سطوح تحصیلات و آگاهی بدست آورد (12) در تحقیقی که کریمی در بین دانش آموزان شهر یزد انجام داد نشان داد که با بالارفتن سطح تحصیلات آگاهی و نگرش دانش آموزان در رابطه با ایدز بالارفته است (13). مطالعات انجام شده در امریکا نشان می‌دهد که نقش آموزش در سلامت بطور کلی، بیش از درآمد و شغل بوده و بی سوادی می‌تواند موجب عدم احساس مسؤولیت نسبت امور بهداشتی درمانی گردد (14). نگاه تحلیلی به یافته-های بخش آگاهی، نشان می‌دهد که علیرغم گذشت بیش از دو دهه از بروز ایدز در کشورمان و لزوم توجه ویژه به آموزش، حدود 21% از واحدهای مورد پژوهش آگاهی مناسبی درباره ایدز ندارند. بیلینگر و استوکز می‌نویسند عواملی که می‌توانند بر رفتار بهداشتی تأثیر بگذارند عبارتنداز: سن، جنس، شغل، نژاد، وضعیت اقتصادی، اجتماعی دانش و آگاهی از بیماری و میزان آموزش بهداشتی است که شخص دریافت می‌کند (15).

در مطالعه‌ای نیز که عماد در شهر سنندج انجام داد، به بررسی آگاهی افراد بالای 15 سال در زمینه راههای انتقال و پیشگیری بیماری ایدز و هپاتیت ب پرداخت. این مطالعه نشان داد که میزان آگاهی افراد از این بیماری کم بوده و بین میزان آگاهی افراد با شغل، تحصیلات و سن آنها رابطه معنی داری وجود دارد (16). مطالعه‌ای که در سال 1992 جهت بررسی آگاهی معلمان مدارس هندوستان در خصوص بیماری ایدز انجام شده بود نشان داد که میزان آگاهی معلمان نسبت به بیماری کم بوده و بین میزان آگاهی از راههای پیشگیری و انتقال آن با سن و شغل و میزان تحصیلات ارتباط معنی داری وجود دارد (17) که یافته‌های این مطالعات با مطالعه ما همخوانی دارد. همچنین فقط 58% از جامعه مورد پژوهش دارای سطح آگاهی خوب نسبت به راههای انتقال هپاتیت (ب) بودند. نتایج نشان می‌دهد علیرغم وجود شیوع بالای هپاتیت (ب) در جامعه و خطر انتقال آن، میزان آگاهی جامعه از ماهیت و خطرات آن بسیار پایین است. در همین رابطه، مطالعه‌ای که رازاک در خصوص آگاهی و نگرش دندانپزشکان در مالزی انجام داد، 99/6% واکسن هپاتیت (ب) را مفید می‌دانستند در حالیکه در عمل فقط 44/8% واکسن دریافت کرده بودند و 71% از دریافت کننده‌ها و 62% از کسانی که واکسن نزده بودند، خطر بالای هپاتیت (ب) را می-دانستند (18). این نشان می‌دهد که میزان آگاهی پایین در مراجعه با بیمار هپاتیت (ب) وجود دارد که می‌تواند جامعه را با خطر جدی مواجه سازد. برای افزایش ایمنی هر چه بیشتر لازم است اقدامات عاجل از طریق کارکنان بهداشتی انجام گیرد و به طور مستمر آموزش بهداشت داده شود. در مطالعه‌ای توصیفی مقطعی که مینو پاک گوهر و همکارانش در خصوص میزان آگاهی ماماها از بیمای هپاتیت (ب) انجام دادند، نشان داد که میزان آگاهی افراد تحت مطالعه از بیماری در سطح متوسط بوده است (19) که یافته‌های مطالعه را تأیید می‌کند.

با توجه به نتایج بدست آمده، سطح آگاهی جامعه مورد پژوهش در مورد راههای پیشگیری و انتقال

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

بیماری های ایدز و هپاتیت ب، پایین است. بنابراین، لازم است که کارکنان بهداشتی به مسئله آموزش توجه بیشتری را مبذول دارند و حتی المقدور، خطرات احتمالی و راههای پیشگیری از این دو بیماری مهم را به افراد مختلف جامعه و خصوصاً افرادی که بیشتر در معرض خطر شیوع بیماری هستند، آموزش دهند.

References

1-2004 AIDS HIV update. Available at://www.medceu.com/course test. cfm? CID=7B

2-مرکز مدیریت بیماریهای وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی معاونت سلامت سال 1388

3-zucherman, A J. More than third of dopulation has been in fected with B Hepatitis more than with viruses. 1999. http://www gogle.com

4-ابراهیمی دریایی، موسوی ناصر. هپاتیت ویروسی و اتوایمیون چاپ اول نشر طبیب 1378

5-ملک زاده رضا، هپاتیت ویروسی در ایران و جهان اپیدمیولوژی تشخیص، درمان و پیشگیری تهران خلاصه مقالات هشتمین کنگره متخصصین داخلی 1376.

6-علیزاده بهروز، علل هپاتیت مزمن در تهران خلاصه مقالات نهمین کنگره متخصصین داخلی 1379

7-میرمؤمن شهرام، ریاضی ابراهیم، بررسی اهمیت بالینی هپاتیت (ب) در بیماران تالاسمی وابسته به تزریق خون، نهمین کنگره بیماری‌های عفونی و گرمسیر 25 تا 29 دی ماه 1379

8-مومارد، بروکروم جی، درمان HIV برای متخصصین بهداشت و علوم پزشکی ترجمه رضایی ع، چاپ اول تهران انتشارات اداره کل پیشگیری و مبارزه با بیماریها و وزارت بهداشت درمان و آموزش پیشگیری 1378 ص 30-1

9-Bluthenthal RN, kral AH, Gee I et al. The effect of syringe exchange use of high risk injection drug users, a cohort study. AIDS 2000, 605-610.

10-مؤمنی ابراهیم، کریمی زهره، ملک زاده جانمحمد و همکاران. آگاهی و نگرش دانش آموزان مقطع دبیرستان شهر یاسوج در مورد ایدز، فصلنامه علمی دنا، دوره یک، شماره 1: تابستان 85 صفحات 24 تا 30

11-Momeni E, Karimi Z, Malekzadeh JM, Moshfe H. The Knowledge Level and Attitude of Pre-University Students of Yasuj City Towards AIDS in 2003

12-مختصری درباره ایدز. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی معاونت سلامت، مرکز مدیریت بیماریها 80/10/1

13-salleh ED. Setual KAP to AIDS and sexually transmitted disease of students at the university of Benin (togo), Sante 1999, Mar- Apr; 9(2): 102-109.

14- کریمی مهران، سعاد تجویلی. آگاهی و نگرش دانش آموزان دوره متوسطه یزد نسبت به بیمار ایدز، مجله دانشگاه علوم پزشکی یزد، سال هشتم، دوره یازدهم، شماره 4، سال 1379، ص 5

15- Attitude and knowledge of high school students in Yazd towards AIDS Karimi M, Shahbazi L, Samet M, Hadi Zadeh M

16-مجله دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد زمستان 1379; 8(ضمیمه 4 (ویژه نامه بهداشت 2)):5-10 .آگاهی و نگرش دانش آموزان دوره متوسطه شهر یزد نسبت به بیماری ایدز در سال تحصیلی 78-1377

17-Schatte Rk, Garret GR. Responding to the homless: policy and practive. New york: plenum: 1992.

18-Billings, Govern DM. Medical surgical Nursing: common problem of Adult children Across the life span. New yourk: Mosby 1992.

19-معمار نیر. بررسی آگاهی افراد بالای 15 سال در زمینه راههای انتقال و پیشگیری از بیماری ایدز و هپاتیت (ب) در شهر سنندج. مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گیلان. سال دهم. شماره 37 و 38 و 1380

20-Memar N. Knowledge of people over 15 years old about prophylaxis and

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

transferring of AIDS and Hepatitis B in Sanandaj. Journal of Guilan University of Medical Sciences,
21-Srivastava VK. AIDS Awareness among school teacher in Rural of India. Public Health 1992: 16 (3): 50-55.
22-Razak I A. etal. A wariness and attitude toward HB Among Malaysia Dentisstis. Clin Prev. Dent 1991: 13 (4): 44.
23-پاک‌گوهر مینو و همکاران. بررسی مقایسه‌ای میزان آگاهی ماماها و دانشجویان مامایی از هپاتیت (ب) مجله دانشگاه علوم پزشکی تهران. سال نهم شماره 19، زمستان 1382.

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]

A Survey on awareness level of transmission ways of B- hepatitis and Aids among Marvdasht City barbers

Kashfi SM[1], Khani jyhouni A [2] , Mohammadkhah F[3], Babaei Heydarabadi A[4], Zeinali M[5]*

(Received: Accepted:)

Abstract

Introduction: HIV-AIDS and hepatitis B are the global problems that their destructive effects threaten life expectancies in millions of people. Although in some developed countries a significant success in control of these diseases had seen, but in developing countries still the expanding epidemic continues. One of the causes of prevalence and incidence of these two diseases is lack of the necessary knowledge in society, especially in those who are directly at risk of these diseases. This study aimed to assess Marvdasht hairdresser awareness in the field of transmission and prevention of AIDS and hepatitis B.

Materials and methods: This survey was a cross- sectional study. The study population included 180 Marvdasht hairdressers (110 males & 70 females). Data collection tools consisted of two parts: questions on demographic characteristics and questions related to knowledge about AIDS and hepatitis B. SPSS software were used to analyzed data based on ANOVA and correlation coefficient.

Findings: Mean age of the participants was 29 years. The results showed that the participation in the educational classes has not a significant correlation with the ages of participants ($p < 0.05$). However, the level of academically educations showed a significant relationship with the knowledge about AIDS, but the correlation was not significant in relation to hepatitis B. 76% of the subjects had a good knowledge of AIDS and 58% of people were also aware of hepatitis B.

Discussion & Conclusion: Findings of the present study revealed that the subjects under study have a low knowledge about AIDS and hepatitis. Therefore, the health authorities should appropriately educate the subject with high risk for the two diseases.

Key word: awareness, AIDS, hepatitis B, Health education

1. Dept of Public Health, Faculty of Health, Shiraz University of Medical Science, Shiraz, Iran
2. Dept of Public Health, Faculty of Health, Fasa University of Medical Science, Fasa, Iran
3. Dept of Health Education, Faculty of Health, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran
4. Dept of Public Health, Student`s committee research, Faculty of Health, ShahidBeheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran
5. Ilam Blood Transfusion Organization, Ilam, Iran
**(corresponding author)*

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2026-11-11]